

SZARVAS ÉS VIDÉKE

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
Belicey-ut 9. sz., hová a lapot illető
minden küldemények intézendők. :-
Kéziratot a szerkesztőség nem ad vissza
Nyilvántartásban egy sor közlési díja 50 f.

A szarvasi szociáldemokrata párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden pénteken reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre:

Helyben . . . 12 K
Vidéken . . . 16 K

Uj ösvényen

A „Szarvas és Vidéke“ mai számával a közérdek szolgálatának új, eddig töretlen ösvényére lépett. A liberális felfogás, mely e lap hasábjain mindenkor kifejezést talált, — az új világrend, — az új kor szavának megértése szólítja e lapot az új ösvényre, mely a joghoz jutott nép, szebb, jobb, boldogabb jövődjéhez vezet.

A szarvasi szociáldemokrata párt hivatalos közlönye lett jelen számától kezdve a **Szarvas és Vidéke** s én ki mindenkor a nép, az elnyomottak, szenvedők védelmében forgattam tollamat, itt Szarvason is immár több mint három éven át érdekes lapotársunk a „Szarvasi Hírlap“ szerkesztésében, — kész örömmel vállaltam azt, a nem egészen könnyű feladatot, hogy új ösvényen a lapot vezessem.

Midőn engedtem, hogy nevem mint felelős szerkesztő, e lap élére kerüljön, — tisztában voltam vele, hogy milyen nehéz feladat. Sokkal nehezebb mint általában hiszik. Vidéken az emberek sokkal közelebbi, szorosabb érintkezésben állanak egymással, semhogy ez alól könnyen felszabadítani tudná magát az ember. És különösen ma annyi érzékeny sebekkel vannak borítva az emberek, annyi fájó húrt kell megszólaltatni, annyi kellemetlen igazságot kell kimondani, hogy az újságszerkesztés igazán nem tartozik a kellemes feladatok közé.

Ami mégis arra bátorít, hogy vissza ne riadjak, hogy a reám bizott lobogót felvegyem és minden képeséggemmel diadalra vinni segítsem, az a tudat, a meggyőződés, hogy **becsületesség** eszme lobogóját bízták rám, amely eszmének igazsága vértetni fog mindennel és mindenkiel szemben.

Leplezni, megalkudni, ámitani nem fog e lap soha. Minden betűjére vigyázunk, hogy a szent igazságtól el ne térjen. A népet oktatni, tanítani, jogaiban erősíteni és megvédeni akarjuk, — nem izgatni egymást, nem uszítani osztályok, vagy felekezetek ellen.

A munkához való jogot hirdetjük s a munka érvényesülését akarjuk.

Nem fogunk terrorizálni, de nem fogunk meghunyászkodni sem. A nép igazságos szavát fogjuk tolmácsolni s a nép jogos akaratát fogjuk kifejezé-re juttatni.

Világosságot akarunk gyujtani Azt akarjuk, hogy igazságunk fénye ejszon a szegény proletárok viskójába épugy, mint a gazdag polgárok uri hajlékába. Mert hisszük, hogy ennek a fénynek világában el fognak tűnni a nyomor és jólét kiáltó ellentétei, — az emberek ennek a **világosságnak fényéből egymásra ismernek és egymásra találják!** Megismerik magukat és elismerik egymás igazát s jogát.

Nem fog támadni testvér testvér ellen. Nem megölő ellensége, de szerető, segítő, megértő testvére lesz az ember az embernek!

Uj élet, szeretet fakad e világosság fényének nyomán; a szeretet piros viragai kinyílnak az emberi szivekben és eljő az aranykor, amelyről költők énekelték és ihletett próféták beszélték! Beteljesedik a dicső látomás, mely a múlt emberének csodásfényű álmoként, nekünk közel megvalosuló reménységként tűnik fel: a béke fejedelmének birodalma, jáspis falakkal és gyöngy kapukkal!

Az emberek millióinak, a dolgozó munkásoknak országa. . .

Ha csak egyetlen göröngyöt tudunk elhárítani az utból, mely ehhez vezet, — munkánk nem volt hiábavaló! Az utánunk következők azzal is közelebb jutottak a célhoz!

Ezért dolgozunk; — minden igaz ember tartson velünk a Szociáldemokrácia zászlaja alatt.

Surányi Géza.

Néhány szó

a szocializmusról.

A forradalom izzó lávája kidobott egy eszmét. Felszínre hozta a szocialista álmok megvalosulásának lehetőségét: a szocialista államrendezkedést. Az a kétségbeejtő tudatlanság és tájékozatlanság, mely eme eszmékör körül forgalomban van, szükségessé teszi a felvilágosítást, a tárgyilagos oktatást.

A szocializmus hármasság ellenségei az értelmetlenek; az idegesen rettegők és a közönyösök táborába. Aki azt mondja a szocializmusról, hogy tartalma: „ha két kabátod van add ide az egyiket“ — éppen úgy tévelyeg, mint aki attól tart, ha két kabátja van, elveszik az egyiket. A közönyös nem törődik semmivel, éli a maga eszmenélküli üres életét. Szeretnénk, ha e betűk mindenkit gondolkodásra készítenének az eszme helyes, vagy helytelen voltáról és tudatosan foglalna

állást mellette, vagy ellene. Azt kívánják, hogy ne legyen polgár, akit ha megkérdeznék, miért vagy barátja, vagy ellensége a szocializmusnak? — hebegjen, dadogjon, hanem tudatosan okolja meg felfogását.

A szocializmus végső célja a magántulajdon megszüntetése és úgy a termelésnek, mint a termelés eszközeinek állami tulajdonba való vétele. Azt akarja, hogy megszűnjön a mai rendszer melletti óriási különbség a vagyoneelosztásban. Ne legyen nagy vagyonu gazdag és ne legyen koldus szegény. Az egyenlőséget úgy értelmezi, hogy minden ember egyenlően tartozik dolgozni, munkája gyümölcsét munkája értéke szerint kapja meg és élvezhesse. A szocializmus a munka nélküli jövedelem eltörlesztését követeli. Azt mondja, hogy csak az az ember arathatja le az embernek járó tiszteletet, csak az lehet igazi polgára a szocialista államnak, aki dolgozik. A heréket megveti, akik pedig elődjük munkája és szerencsés születési körülményeik folytán csupán pazasoják a már megszerzett javukat, erőszakkal kell munkára szorítani oly módon, hogy el kell venni tőlük azt, amit nem ők szereztek. Semmiféle járadékot nem ismer, csak az emberi munkát tekinti a jövedelem jogos forrásának. A nagytőke kizsákmányoló rendszerével szemben az állam méltányos és érdemszerinti elosztását kívánja. Azt kívánja, hogy a munka eredményét az élvezze, aki megdolgozik érte, nem pedig az, aki talán érdemtellenül, egyszerűen beleszületés útján jutott annak a tőkének birtokába, melynek alapját eredetileg sem a munka, hanem a spekuláció képezte. Minthogy az emberi gyarlósággal a szocializmus is számol és nagyon jól tudja, hogy a vagyons osztály sohasem egyezne bele a magántulajdon ingyenes átadásába, azt is felvette programjába, hogy az állam beavatkozó hatalmával sajátítsa ki a nagytőkét, legyen az pénz, vagy földbirtok és a tulajdonosoknak adjon járadékot. Ezt azért engedi meg, mert nem akarja, hogy aki már megszerzte akár személyes munkával, akár öröklés útján a vagyont, kénytelen legyen annak élvezetéről lemondani. De már az unokáknál szűnjön meg a járadék, azaz a munkanélküli jövedelem.

A célja — mint minden elméletnek — hogy minél nagyobb számu ember minél boldogabb legyen. Ennek elérési módját egyedül a munka megbecsülésében és a munkátlanság megvetésével kívánja elérni. A munkás embernek — legyen az szellemi vagy kézi munkás — becsületet és megélhetést szerez, a munkanélküli jövedelmet — mint amilyen a kamattjévedelem, vagy az öröklött vagyon gyümölcse — károsnak itéli és az ember szempontjából egyenesen bűnnek tartja a dologtalanságot.

Ezt a végső célját elérni csak úgy tudná, ha az egész világ szocializálódna. Addig beéri azzal, ha az állam a dolgozó polgárainak biztosítja a jó megélhetést és a munkának a becsülést. Nem irányul a szocialista eszme a kisbirtokos, a kispapok, kistőkéjű kereskedők és kisiparosok ellen, hanem éppen ezeknek érdekeit szolgálja a nagybirtok, a nagytőke és nagyipar zsarnokságával szemben. Rettegni a polgárosztálynak szocialista áramlat terjedése láttán nem kell. Addig, míg a történelmi fejlődés kereteit nem tépdészi amíg a múlttal való szakítást fokozatos fejlődéssel igyekszik elérni, nem rejteget veszedelmet. Minden kispolgár szívében szocialista, érdeke azonos a bérmunkáséval, a kité a nagytőke járma egész életén át nyomorgat.

Egy bizonyos, hogy készületlen találta a vidéket a forradalom. Közönyösek voltunk, tanulatlanok. Azt kell most pótolni. Ma a szocializmus eszméjével tisztába kell jönni mindenkinek, hogy az elkövetkező választásoknál öntudatos polgárként léphessen az urna elé és értelmes szavazó válassza érdekeinek képviselőjét, ne szavazógép legyen.

Ezt kívánja majd a cikksorozat szolgáltatni.

Közmunkát a munkanélkülieknek

Nehéz, gondterhes a életfenntartáshoz szükséges anyagiak előteremtése a proletárnak. Munka nélkül van az ország munkásságának nagy része. Munka nélkül, még pedig kényszerű munkátlanságban kénytelen a munkásság az időt eltölteni. A mezei munkák az időjárás miatt szünetelnek. A gyáraink szén- és nyersanyag hiány miatt állanak, nincs munka. A máskor szorgalmas munkáskezek téltelenségre vannak kárhoztatva. A rosszakarú és az eseményeket felületesen bíráló emberek részéről mennyi gyanúsításnak, mennyi rágalmazásnak van kitéve a munkátlanságra kárhoztatott proletár. Mennyien rágalmaznak a munkást azzal, hogy nem akar dolgozni, renyhészkedik. Azt mondják ezek, hogy a munkás azért nem dolgozik, mert a kormánytól munkanélküli segélyt kap. Az igazság pedig az, hogy a munkásság szívesen menne dolgozni, csak volna munkaalkalom.

Munkaalkalmat kell tehát teremteni, hogy munkáskezek dolgozhoz jussanak. Majd meglátják a rágalmazók, hogy a munkások azonnal munkához látnak, amint munkaalkalom lesz. Dolgozni fog a mezőgazdasági munkás és az ipari munkás egyaránt. Azon kell tehát igyekezni, hogy munkát teremtsünk a városokban, a községekben hozzá kell fogni a közmunkák előkészítéséhez.

Van munkaalkalom bőven csak körül kell nézni. Hogy csak városunkban maradjunk, megállapíthatjuk, hogy itt is rengeteg munkaalkalmat lehet teremteni. Tessék csak megnézni az utainkat. Agyig süpped a kocsikerék a sárba esős időben. S hogy vezünk ki lakás dolgában, szinte lehetetlen lakást kapni. Hozzá kellene tehát fogni városi munkaházak építéséhez. Vízvezeték

kellene építeni, a várost csatornázni kell. Mindmégannyi kérdés, amelyet meg kell oldani, hogy a munkaalkalmat biztosítsunk.

Jól tudjuk, hogy márcól holnapra nem lehet az ilyen kérdést megoldani de bizonyos, hogy az előkészületeket meg kell tenni. A nemzeti és munkástanács feladata, hogy szorgalmazza ezt a kérdést. Rá kell szorítani a hatóságokat mindenütt a megyében hogy a közmunkákat készítsék elő. Minden községnek nagy szüksége van arra, hogy a munkanélküliséget csökkentse s ezt csak a közmunkák sürgős megkezdésével érjük el.

Mint lapzártakor értesülünk a községi előjáróság már foglalkozik ezzel a kérdéssel, s mint a fővárosi lapok is hírről hozzák, a kormány maga is ily módon igyekszik a nehéz helyzetet segíteni. Legközelebb törvényes intézkedés fog történni ilyen irányban, s valami 5 ezer millió koronát irányoztak elő erre a célra. Helyes! Ha voltak milliárdok a háború pusztítására, — kell, hogy legyen az építő munkára is! Nem a segélyek, — a munkaalkalom nyújtása orvosolhatja egyedül a nyomort!

K. M.

Ébredő magyarok.

Napjainkban új meg új egyesületek keletkeznek s nagyszerű frázisokkal teli felhívással szervezkednek a hon megmentése érdekében.

Féltik Magyarország területi integritását s kimondottan ezen ügy alatt szeretnék visszaállítani a régi Magyarországot. Titkon pedig más cél érdekében küzdenek, melyek inkább egyéni, mint a hazaszeretet lángoló fájda ma. Sehogy sincsenek megelégedve a mai viszonyokkal s alattomos eszközökkel igyekeznek nagy táborot toborozni céljaik elérésére.

Ébredő magyarok ők — így nevezik magukat — az az ezer család, mely hosszú idők óta uralja az országot, kisajátítván a vármegyei hivatalokat, beültek a dus jövedelmezésű főpapi stallumokba, duslakodtak a nagybirtokok jövedelmében, melyet a nekünk mindig idegen uralkodó, alázatos és kitűnő szolgálataikért jutalmul adományozott, hogy általuk kihasználhassa az országot úgy, ahogy érdekei mindig kívánták. Ők képviselték az országot kifelé és befelé, szóval ők voltak Magyarország. S a nép? A sok milliónyi nép kitűnő eszköznek bizonyult akaratauk érvényesítésére. Így volt elérhető az, hogy a parlamentáris Magyarországon mindig az történt, amit az uralkodó akart. Hűen teljesítették kívánságait a csallósok.

Jólét és vigság volt az életük, felfelé alázatos, lefelé göcsös és parancsoló a módjuk. A népet csak hírből ismerték, csak azt tudták róla, hogy engedelmes, jóra való, dogos, tudatlan és nem számít semmit.

Hosszu ideig terpedt így az uralkodó osztály, cimerengve az ősök crényeiben, filtyet hanyva a jog és igazságnak, álmodtak szépet a tejfel mézzel folyó Kanadában.

Nem ébredtek tudatára annak, hogy az emberiség halad, hogy a népnek iskola kell, hogy méltó lehessen többi embertársaihoz. Jogot adni nekik — ahhoz éretlenek — de dolgozni érettek és helyettük arra jó a nép, arra nem kell kiváltság.

Az álomvilágból most hirtelen egy nagy zökkenés felébresztette őket, bajban a haza, igyekeznek hont menteni.

Szép és nemes dolog ez ébredő urak, csak az a baj, hogy talán már későn tetszettek felébredni. Új korszak hajnala virrad reánk. A születés és rang most nem ad előnyöket, boldogulhat most az az ember is, kinek családfája nem nyulik vissza az Árpádház idejéig. A régi rendszer meghalt, azt bajos feltámasztani még akkor is, ha tényleg felébredtek az ébredő magyarok.

Recsegnek-ropognak a régi Magyarország korhadt gerendái, haldoklik a vármegye, lomtárba kerülnek a cifra grófi koronák, pusztul az odvas fa, melyet most irtanak ki gyökerestül, hogy újra ki ne fakadjon. S a régi rendszer romhalmaza most építik az új Magyarország fundamentumait a nép fiai, az eddig lenézett, kigunyolt nép fiai.

K.

Súlyos vádak

Nagy Sándor postafelügyelő, a Nemzeti Tanács volt ügyvezető elnöke ellen.

Sonkát, sajtot, kolbászt, oldalast akart kiszállítani igazolvány nélkül. A Nemzeti Tanács kizárta tagjai sorából s azonnali szigorú eljárást követelt ellene.

Szomorúan szenzációs ügyet tárgyalt az újonnan megalakult Nemzeti Tanács mindjárt a második ülésén.

Kapus Lajos hadnagy, tanácsstag jelentette a tanácsnak, hogy a parancsnoksága alá tartozó nemzetőrség kirendeltsége a 43-asok kirendeltségével együttesen a vasutnál egy gyanús ládát foglalt le, melyet Nagy Sándor postafelügyelő, volt tanácsbeli ügyvezető elnök akart Budapestre szállíttatni.

A láda „Varga István ellenőr ur. címén Kiss Sándor postaalfiszt nevének” volt címezve Budapestre.

Tartalma 5 és fél kiló kolbász, 12 sonka 56 és fél kiló súlyban, 6 oldalas 12 kiló és 3 sajt 8 kiló, összesen 97 kiló volt tiszta súlyban.

Nagy Sándor mindezt szállítási igazolvány nélkül akarta kiszállítani, jöllehet mint volt tanács-elnök jól tudta, hogy minden kivétel tilos.

A Nemzeti Tanács felháborodással vette tudomásul és szenvedélyes kifakadások hangzottak el Nagy Sándor ellen, aki a purifikátor szerepét kárlehetetlenül játszotta nemzeti tanácselnöksége alatt másokkal szemben. Az egész Nemzeti Tanács egyhangulag elítélte és 42 szavazattal kimondotta, hogy Nagy Sándort — kinek már előzőleg beadott lemondását nem fogadta el, a tanács tagjai sorából kizárja, egyben az ügyről értesítési felettes hatóságát is. Kívánván, hogy Nagy Sándort a szarvasi postahivatal éléről távolítsák el. Egyben az ülésen jelenlevő főszolgabíró felhívta a Tanács, hogy a büntető eljárást a lehető legsürgősebben és a legérellyesebben folytassa le Nagy Sándor ellen.

Előfizetési felhívás.

A „Szarvas és Vidéke“ mai számúváj új előfizetést nyitunk olvasóinknak. Új szellemben, új tartalommal jelenik meg mátol kezdve e lap, melyet *Buh* Gergely nyomdász elvtársunk vett meg régi tulajdonosaitól. A „Szarvas és Vidéke“ ekként mátol kezdve a szarvasi szociáldemokrata párt hivatalos organuma, s mint ilyen harcos eszköze a pártnak; a dolgozó munkásságnak szószólója.

Programját mai vezércikkünk adja s hisszük, hogy elvbarátaink ebbeli törekvéseinkben támogatni fognak bennünket.

Lapunk egyes számának ára 20 fillér. Előfizetési ára: helyben egész évre 12 korona vidékre 16 korona.

Hirdetések egyezség szerint közöltnak. A „Szarvas és Vidéke“ 2000 példányban jelenik meg, s így minden hirdetése feltétlen sikerre is vezet.

A „Szarvas és Vidéke“ az eddigőtől eltérően ezentul minden Pénteken reggel fog megjelenni, de a szükséghez képest esetleg hetenkint többször is.

H I R E K

Klucsjár Mihály

nem megy be a Nemzeti Tanácsba.

Mi, akik tisztába vagyunk azzal az értékkel, melyet Klucsjár elvtársunk fáradhatatlan energiája jelent pártunkra nézve, természetesen nem nyugodhattunk meg abban hogy Ő hiányozzék a Nemzeti Tanácsból. Ezért a pártvezetőség tagjaival egyetértően őt akartuk megbizni azzal, hogy lapunkat a Tanácsban képviselje. — Sajnos, Klucsjár elvtárs a végsőkig kitartó következettsége ezt a — szerinte a népakaratot megkerülő — megoldást nem fogadta el, s ezen elhatározását úgy a Tanácssal, mint velünk közölte.

Klucsjár Mihály elvtárs ezen elhatározását azonban az elvtársaknak nem szabad magukévá tenni. Ugy tudjuk, az elvtársak között már mozgalom is indul meg az iránt, hogy Klucsjár elvtársat ezen elhatározásának megváltoztatására bírják. A párt érdekében kívánatosnak tartjuk, hogy a nép e bátor, mindég készséges szószólója és az ő agilitásban páratlan ereje igenis részt vegyen a Nemzeti Tanács munkásságában. És Szarvas népe is kell, hogy megmozduljon, és kifejezett akaratával küldje Klucsjár elvtársat a Nemzeti Tanácsba.

— **Az új Nemzeti Tanács** 60 tagját vasárnap délután választotta meg a szarvasi nép. Pártpolitikai szempontból az eredményvel meg lehet elégednünk, mert a 60-ból 48 szociáldemokrata s csak 12 egyéb polgári elem jutott be az új Tanácsba. A pártot ért veszteség azonban, hogy a legagilisabb tagja: Klucsjár Mihály elvtárs, éppen az elvtársak fegyelmellensége következtében nem kapott a Tanácsba mandátumot. Nem hangsúlyozhatjuk e helyütt eléggé, hogy mennyire ártanak a pártnak is azzal, ha engedik magukat konkolohintő népuszítóktól ugraltatni. Öntudatos munkásságnak nem szabad vezé-

reit cserben hagyni, mert azoknak cserbenhagyása a munkásmozgalmat fogja letörni és a vezetőségtől megfosztott munkások érdekeit a kizsákmányolók önkényének kiszolgáltatni. A vasárnapi példából okulni kell, hogy az többé meg ne ismétlődhessek.

— **A mezőgazdasági bérmegállapító és békéltető bizottság** múlt vasárnap alakult meg Szarvason. Rendes tagjai lettek a munkásság részéről Kelcsi János és Sinkovics Pál elvtársak a földmivesektől, — a munkaadó gazdák közül pedig Sterbetz Gábor és Valkovszky György. Pótagok a munkások részéről Glemböck János és Vaskor Pál, a gazdák részéről pedig Weicner Gábor és Dr. Sziráczy János. Ez a bizottság lesz majd hivatala a munkabérek megállapítására, valamint a munkások és munkáltatók között felmerült vitás kérdések megoldására is.

— **Előadások a földmunkásoknál.** A földmunkások szakszervezetében az elmúlt héten Greiner szentandrási elvtárs tartott tanulságos előadásokat, amelyeknek világos észmemenete, lelkes előadása minden alkalommal élénk tetszést váltott ki a hallgatóságból.

— **Népgyűlés.** Vasárnap d. e. 10 órakor a Kossuth-téren nagy népgyűlést tart a helyi szociáldemokrata párt. A politika helyzetet a fővárosi, központi kiküldött fogja ismertetni. A párt egyes szakcsoportjai zászlók és jelzőtáblák alatt fognak felvonulni a gyűlésre.

— **Márciusi ünnepély a színpadon.** A magyarországi szociálisták vezetőinek berni szereplése gyönyörűen beigazolta hogy a vörös lobogó milyen testvériesen fér meg a nemzetiszínű zászlóval. Ez az emelkedett, nemes szellem fog kifejezést nyerni abban a lélekemelőnek ígérkező szép ünnepélyben, melyet a mi lelkes szarvasi szociálistáink fognak rendezni a községi színpad helyiségében márc. 15-én Ezen alkalommal a többi között ismertetni fogják a forradalmi vívmányok jelentőségét. A tartalmas ünnepi műsor előkészítésén tekintélyes rendezőbizottság fáradozik. Örömmel állapíthatjuk meg azt, hogy a propoganda bizottság lelkes, és fáradhatatlan munkássága napról-napra nagyobb népszerűséget és becsülést biztosít a párt számára s tömegesen lépnek be a nemes ideálokért küzdő táborba a legkonzervatívabb polgártársak is.

— **Civilek ne viseljenek katonasapkát.** A népkormány hadügyminisztere Böhm Vilmos elvtárs rendeletet adott ki, a melyben eltiltja civileknek a katonasapka viselését. Ezt a rendeletet többen nem hajlandók respektálni, mert — úgy mondják, hogy nekik nincs civil kalapjuk, tehát nem járhatnak hajdon fejjel. Mások meg arra hivatkoznak, hogy ha jó volt a katonasapka a háboruban, akkor tőrjék meg idehaza is. Az első indoklás még csak helyt áll, de a második — ez dac. Az, aki csak azért nem teszi le a katonasapkát, mert ezt viselte a háboruban is, ez dacol, oktalanul okvetlenkedik. Meg kell érteni, hogy a hadügyminiszter miért rendelte el, hogy civilek nem viselhetnek katonasapkát. Azért jelent meg ez a rendelet, hogy meg lehessen különböztetni, hogy ki a civil és ki a katona. Mert végre mégis csak rendet kell ezen a téren is teremteni. Nem lehet, hogy továbbra is így maradjon ez az állapot. Nem lehet, hogy katonaruhába öltözött emberek veszélyeztes-

sék állandóan a közbiztonságot. De meg szükséges és fontos ennek a rendeletnek a végrehajtása azért is, mert az ellenforradalmárok tekintélyes része is katonaruhában jár. Fontos okok készítették a hadügyminiszteriumot e rendelet kibocsájtására s ezért nekünk szervezett munkásoknak, szociálistáknak köteleességünk a rendeletet betartani. Mi is kérjük az elvtársakat, segítsék végrehajtani ezt a rendeletet. Segítsék azzal, hogy a pártunk tagjai járjanak elől jó példával és ne viseljenek katonasapkát.

— **A püspökök az alsó papság szervezkedése ellen.** Persián Ádám kormánybiztos sürgős jelentést tett a kormányhoz, amelyben előadta, hogy a püspöki kar 50 millió korona alapot kíván létesíteni az alsó papság szervezkedésének meggátolására. A jelentés nagy felűnést keltett a minisztertanácson és elhatározták, hogy a főpapok ellenforradalmi mozgalmát letörlik.

— **Mi van a vitézségi érmekkel?** Több oldalról kérdést intéztek hozzánk aziránt, hogy a vitézségi érmek után járó pótdíjakat mi módon fizetik ki. Illetékes helyről most a következőket közlik velünk: A tényleges katonai szolgálatban állók egyéb katonai illetményeikkel együtt kapják meg a vitézségi érem pótdíját mások, tehát katonai vagy polgári állami szolgálatban nem állók részére posta útján küldik meg. Aki nem kapja meg pontosan a pótdíjat, forduljon póttestéhez, vagy a hadügyminiszteriumhoz. A vitézségi érem után járó pótdíjakat végkielégítésképpen hosszabb időtartamra senki részére nem fizetik ki.

— **Elhaltak leszerelési illetéke.** A hadügyminiszter rendelete szerint a szabályszerűen leszerelt, de a leszerelési illeték felvétele előtt elhalt katonai egyének hozzátartozói részére folyósítandó az illeték a kifizetésre hivatott polgári hatóság által. Azok után azonban, akik a leszerelés utáni időben lesznek elbocsátandók s leendő leszerelésük előtt elhalnak, illetéket az örökösök nem igényelhetnek. A szabályszerűen leszerelt, de a megszállás miatt elmenekült egyének illetéke kellő igazolás mellett az állandó tartózkodási hely közigazgatási hatósága által folyósítandó.

— **Pár hónap múlva helyre áll a világforgalom.** A Morning Post szerint Balfour a kereskedelmi kamarában a kormány megbízásából kijelentette, hogy április 30-án ismét szabaddá teszik a kereskedelmet és a nyersanyagkivitelét. Az ántant rövid időn belül bizonyos feltételek mellett megengedi a külkereskedelmi forgalom felvételét Németországgal és a megszállott területekkel.

— **Szociálisták a kulturáért.** Szarvas nagyközség még a béke idején sokat nyekergett holmi gazdasági tanintézetért. Tanácskoztak, ülészttek, ankétezttek, banketezttek s rengeteg sokat beszéltek s terjengett a kölcsönös tűmjénfüst. Valami érdemleges lépés azonban alig történt. Most aztán jöttek a sok felesleges fecsegést kerülő szociálisták s a beszéd helyet a tettek mezejére léptek. Minden nagyképűsködő előkészületeket kerülve, a sok hókusz-pókusz helyett rövidesen meg fogják valósítani azt az életrevaló tervet, egy egy menekülni kényszerült földmives iskolát hozzanak Szarvasra. Ez irányban már sürgős lépéseket megtették. A szociáldemokrácia uralma tehát új kort fog jelenteni Szarvas kulturális élete számára is.

— **Közelem.** A szarvasi Hadirokkantak Hadiözvegyek és Árvák Egyesülete, tisztelettel felkéri, Szarvas nemesen érző polgárait hogy az egyesületbe, alapító, illetve pártoló tagként belépni sziveskedjenek. Alapító tag egyszersmindenkorra 200 korona, pártoló tag 3 évi kötelezettséggel évi 50 kor. fizet. Az e célra szolgáló aláírási íveket ma kibocsájtotta a vezetőség.

— **A rokkant egyület vezetősége** értesíti az egyesület tagjait, hogy f. hó 23-án d. u. 3 órakor a szinkörben gyűlést tart, melyre a tagtársak érdeklődését felhívja.

— **A szarvasi hadirokkantak,** hadiözvegyek és árvák egyesületének adományoztak: A helybeli ág. hitv. ev. egyházközség hívei által nagyobbreszt szószéki gyűlés folytán összegyűjtött 797-98 K, Czupra János helybeli kereskedő 200 K-t, Janurik András és Demeter Mihály 23-20—23-60 K. Egy helybeli urnó pedig egy igen értékes játék babát adományozott azzal a rendelkezéssel hogy az egyesület pénztára gyarapítására sorsollassék ki. A nemeslelkű adományozóknak ezuton fejezi ki az Egyesület hálás köszönetét.

— **Felülfizetések.** A vas és fémmunkások f. hó 16-án tartott táncmulatságon a következő felülfizetések történtek: Dr. Belopotocky György 1 drb 100 kor. ért. kötv. Podani János 100 kor. Dr. Tóth Pál, Dr. Salac Aladár, gróf Bolza Géza, Házy főszolgabíró, Bernát János, Simon András, Robicsék Soma, özv. Bárány Béláné. 50—50 korona. Balázs György 42 kor. Dr. Szirácky János, Pap Ernő, Hanzus János 40—40 koronát. Dr. Placskó 36 kor. Dr. Takács Gusztáv, Dr. Belopotocky György, Such József, Fleischner Jenő 30—30 korona. Lestyán János 25 kor. Fehér József 22 kor. Dr. Glázner Adolf, Weicner Gáspár, Miklya Pál, Petrásovics Gyula, id. Sonkoly István, Wigner Lajos, Gáll Pál, Gerlei Jenő, Balázs János, Dr. Löwy Gyula, Dr. Dancs Szilárdné, Polónyi Pálné, Szrnka J. János, Réthi Vilmos, Keszti Sándor, Szarvasi nemzetőrség 20—20 koronát. Gajerszki Lipót 18 kor. Dr. Keszti Ármán, Dr. Silberstein Gyula, Tamási N. gépész, Máté István, Weicner Gábor, Klein Mór, 16—16 koronát. Urbán Gyula, Diószegi István 13—13 koronát. Gáll Mihály, Babinzski Pál, Lapiss Pál, Roszjárovic János, Frcska János 12—12 koronát. Dr. Fuksz Béla, Dr. Teffert Károly, Simkó Gyula, Sinkovic János, Sulc János, Szrnka János, Lengyel János, Vitális Károly, Palkovics Pál, Deicsenschmid András, Bobvos György. Furár Mihály 10—10 koronát. Gunda István, Pribelszki György, Becsák Béla, Greksza János, Holub György, Viszok Pál, Dr. Szemző István, Vidlicska György, Laudisz N. ifj. Liska N. Komár N. Brant Károly, Frcska Mihály, Székely Sándor, Dankó András, Dr. Melis Mihály, Pijácsek Pál, Ujfalučki János, Tóth János, Kelemen Ferenc, Harmati Gy. Martinák Ferenc, Piácsek István, Hruska Pál, Blaskó Sándor, Ambrus Mátyás, Glózik Gy. ifj. Lendvai József, Holub Pál, Dr. Szemző Imre, Liska N. Incédi Gyula, Kornidesz S. 6—6 koronát. (folytatjuk.)

— **Megjegyzés.** A Szarvasi Hirlap legutóbbi számában Bartos Pál igazgató ev. lelkész hosszas magyarázatokkal igyekezett kioktatni a Szarvas és Vidékét. Egy helyen még „hamiskodott” is. Soraihoz mi egész röviden csak annyit fűzünk hozzá, hogy Nikelszky Zoltán tanítónőképző igazgatónak (és kispártapárti alelnöknek) szarvasi ev. egyházközségi felügyelővé való választását a hívek megfellebezték. A fellebezést volt alkalmunk látni. Nemcsak férfiak de nők, sőt egész családok névsorát találjuk a felebbezők között. A fellebezés indokai között olyan megdöbbentő pontokat olvastunk, hogy most már eltekintve minden igazgató-lelkészi jóindulatu erőlködéstől, a felügyelőválasztásra

vonatkozó összes nyilatkozataink helyességét fényesen igazolva látjuk. Nézetük lényege különben az volt, hogy az alföld egyik legtekintélyesebb ev. egyházközsége élére olyan embert állítsanak, ki mint községünk évtizedeken át lelkesen fáradozó, közbecsülésnek örvendő polgára, tapasztalatai és kiváló érdemei révén méltó képviselője legyen a szarvasi ev. egyháznak. Különben jól tette volna az igazgató-lelkész úr, ha felvilágosító sorai végén elcítálta volna az Egyházalkotmány 59-ik paragrafusát, mert az is mond valamit.

Felelős szerkesztő: SURÁNYI GÉZA.

Laptulajdonos és kiadó:
BUH GERGELY.

Meghívó

a szarvasi általános fogyasztási szövetkezet

VIII. évi rendes közgyűlését

1919. évi márc. hó 9-én vasárnap d. e. 9 órakor Szarvason az Árpád-szálloda dísztermében tartja, melyre a t. részvényes urak ezennel meghívotnak.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kiküldése.
2. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletéről, 1918. évi zárszámadás, mérleg előterjesztése, megállapítása, felügyelőbizottság jelentése, a tiszta nyereség felosztása és meghatározhatozatal a felmentvény iránt.
3. Az igazgatóság választása 3 évre.
4. Felügyelőbizottság 7 rendes és 3 póttagjának választása 1 évre.
5. Esetleges indítványok.

Kelt Szarvas, 1919. évi febr. hó 9-én.

Az igazgatóság.

A t. részjegyes urak értesítettnek, hogy az 1918. évi zárszámadások a szövetkezet helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Meghívó.

A Szarvasi

Gazdák és Iparosok Szövetkezetének Szarvason, a Szövetkezet saját helyiségében 1919. évi március 3-án délelőtt 9 órakor tartandó

XXIV. évi

rendes közgyűlésére

a tisztelt részvényeseket ezennel meghívom.

1. A közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő bizottság kiküldése.
2. Igazgatóság jelentése a lefolyt üzlet évről.
3. Az 1918. évi zárszámadás előterjesztése, ezzel kapcsolatban a felügyelő bizottság jelentése a zárszám-

adás megvizsgálásáról és a felmentés megadása.

4. A tiszta nyereség felosztása és az osztalék megállapítása.

5. Elnök, igazgatóság, választmány, felügyelő bizottság és póttagok választása.

9. Netán beadandó indítványok tárgyalása.

Szarvas, 1919. február 7-én.

Placskó István,

1—2

szöv. elnök.

Tanuló

teljes ellátással felvétetik

Tulok Jenő könyvkötőnél.

Német nyelv-

oktatást módszerrel tanít gyermekeket és felnőtteket I. ker. Kossuth Lajos utca 19 szám.

1-2

Názeladás.

Dr. Dérczy Ferencz tulajdonát képező ház, I. Csáky-utca 73. sz. alatt eladó. Venni szándékozók ott bármely napon délután 2-től 6-ig a feltételeket megtekinthetik.

1

Krebs Zoltán kertészetében egy 13-14 éves, legalább 6 elemű végzett fiu tanulóknak felvétetik.

1-3

BAGINYI ENDRE nőiszabó, Belicey-utca 7 sz. alatt újból megnyitotta varodáját. Elvállal angol francia kosztümök, ruhák, bluzok aljak elkészítését és régi ruhák átalakítását is. Tanuló és varró leányokat fizetéssel fel vesz.

Eladó gőzmalom!

A szarvasi határban, a kondoros műút mentén szabadkézből eladó egy teljesen felszerelt gőzmalom.

Érdeklődők forduljanak

Dr. Keszti Ármán ügyvédhez Szarvason, II. ker. 55.

Értesítés.

Kovács és bognár műhelyeinket megnyitottuk II. ker. Deák Ferenc utca 434 sz. alatt. Elvállalunk minden néven nevezendő ígás kocsik, szeke-
rek és féderes kocsik (hintók) készítését és javítását pontos kivitelben. Ugyanott kovács és bognár tanoncok felvétetnek. **DARIDA SAMU ÉS GYÖRGY** kocsigyártók

— 6—25 —